

Af cand. merc. Jens G. Friis
Sølvgade 38 st. tv.
1307 København K.

Bragt i [Jyllands-Posten](#) den 5. januar 2014:

Organdonation: tilvalg eller fravalg

En model kan være, at Folketinget vælger at udstyre os alle med et donorkort i fødselsgave, som aktiveres den dag, man fylder 18 år.

Etisk Råd har skudt en vigtig etisk debat i gang – nemlig debatten om organdonation og ikke mindst organhandel. For et par år siden ville mit synspunkt i den debat være ganske enkelt: Man skal naturligvis ikke kunne købe sig til f.eks. en ny nyre. Liv handler om værdighed, ikke kroner. Punktum, slut. I dag er jeg blevet klogere og en nyre fattigere; og den sidste kendsgerning er årsagen til, at jeg har fået et mere nuanceret syn på organdonation. Herunder muligheden for at købe en ny nyre.

I den ideelle verden kan man naturligvis ikke sætte pris på liv og dermed heller ikke på organer, men når ens søn på 22 år fra den ene dag til den anden får nyresvigt, og samtidig bliver 100 pct. afhængig af hospital og dialyse tre-fire gange om ugen a tre-fire timer pr. gang – ja, så bliver etikken pludselig revet ud af den ideelle verden og ind i virkelighedens.

Kun en slags overlevelse

Et liv i dialyse er grundlæggende ikke et liv, men en slags overlevelse, hvor det eneste mål for en 22-årig hurtigt kan blive en ny nyre. Samtidig er dialyse også den fantastiske opfindelse, der gør, at der overhovedet er skabt mulighed for at vente på en ny nyre.

Heldigvis blev der døbt "match" mellem min ene nyre og min søns krop og heldigvis kunne lægerne – efter flere måneders grundige undersøgelser af undertegnede – give grønt lys til, at jeg kunne levere den ene af mine nyrer til min søn. I dag, cirka et år efter, har vi det superfint begge to. Takket være min ene nyre, accepten fra min søns krop og sidst, men ikke mindst, takket være dygtige mennesker på OUH, Odense Universitets Hospital.

Ud i verden efter en ny nyre

Hvordan ville min søn og min verden have set ud, såfremt der ikke var match, og såfremt der heller ikke var andre i den nærmeste familie, der matchede? Min søns verden ville have været meget enkel: Et fortsat liv i dialyse, med mobilen konstant inden for rækkevidde, i håb om at OUH ville ringe og sige: Nu er den der, nyren fra en nylig afdød person.

Der ville kunne gå flere år, før det ville ske. Og i ventetiden ville min søns tilstand alt andet lige kun blive ringere og ringere. I den ventetid er det så, at virkeligheden måske ville ankomme til mig i form af følgende spørgsmål:

Hvis det danske folketing ikke engang kan finde ud af at gøre organdonation til et fravalg i stedet for et tilvalg for derigennem bl.a. at få flere nyrer, hvorfor i alverden skulle jeg så ikke kunne begive mig ud i verden for at finde en ny nyre til min søn?

Og jo, jeg kender godt det engelske udtryk "*two wrongs don't make a right*", og det gælder naturligvis også i denne sag, men jeg tror også, at jeg ville blive voldsomt udfordret, i takt med at min søn ville være blevet dårligere og dårligere.

Den grumme tanke

På et tidspunkt ville jeg måske kunne finde på at tænke: Det er jo en ren vind/vind-situation; den fattige får en mindre formue, og min søn får en ny nyre. Hvor svært kan det være?

Straks ville jeg få både bondeanger og blive flov. Hvordan kan jeg overhovedet få den grumme tanke? I dag, da jeg har leveret en nyre, har tanken fået ny næring. Fordi jeg er frisk som en havørn og ikke på nogen måde har gener efter at have leveret den ene nyre til min søn.

Måske var det alligevel en mulighed – under ordnede og kontrollede forhold – at etablere en nyrebank? Patienten får et nyt liv, og giveren får et økonomisk løft, som for nogle kan resultere i et bedre liv. Med andre ord: Der er to mennesker, der begge har fået et nyt og bedre liv. Måske. For det kan jo gå galt, og det kunne det også have gjort for mig. Men alligevel; jeg forstår i dag mere end nogensinde, hvis nogen falder for fristelsen. Nok fordi jeg netop har givet den nyre, og set hvilken forskel den har gjort – uden at min livskvalitet er blevet forringet overhovedet. Tværtimod.

Vigtigere end politik

Netop for at minimere fristelsen bør Etisk Råd, Folketinget og alle os andre måske også kigge i andre retninger, hvor hverken etik, samvittighed eller værdighed bliver så udfordret. En oplagt mulighed kunne være at gøre organdonation til et fravalg i stedet for, som det er i dag, et tilvalg. En model kan være, at Folketinget vælger at udstyre os alle med et donorkort i fødsels gave, som aktiveres den dag, man fylder 18 år. Man skal naturligvis fortsat have muligheden for at vælge organdonation fra. Nu blot som et aktivt fravalg.

Alle kan få brug for et organ. Ikke kun naboen. Så hvad hindrer egentlig en lovændring med 179 stemmer for og 0 imod? På den måde undgår Folketinget fuldstændig, at der går politik i noget, der er vigtigere end politik; nemlig liv, livskvalitet – og værdighed.